

6.10 Nederlandse Vereniging voor Klinische Chemie en Laboratoriumgeneeskunde (NVKC)

De NVKC werd opgericht in 1947 en is daarmee een van de oudste wetenschappelijke beroepsverenigingen in het vakgebied ter wereld. De NVKC is lid van de International Federation for Clinical Chemistry and Laboratory Medicine (IFF) en de European Federation of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine (EFCC).

Deskundigheidsgebied. De deskundigheid van de klinisch chemicus heeft betrekking op de toepassing van een verscheidenheid aan analytische methoden voor onderzoek in uit het lichaam afkomstige vloeistoffen, cellen en cellulaire bestanddelen ten behoeve van diagnostiek en behandeling van patiënten. Die deskundigheid wordt mede tot uitdrukking gebracht in het geven van adviezen over te kiezen onderzoek en interpretatie van resultaten, onder andere ook ten aanzien van de juiste en veilige toepassing van bloedproducten. De klinisch chemicus integreert daarbij zijn kennis van de (patho-)biochemie, de (patho-)fysiologie en de analytische chemie in het diagnostisch en therapeutisch proces, daarin gesteund door kennis van organisatiekundige principes.

Doelstellingen. De NVKC wil als wetenschappelijke beroepsvereniging van laboratoriumspecialisten:

- zich maximaal inzetten voor verdere ontwikkeling en kwaliteitsverbetering van de individuele patiëntenzorg;
- het wetenschapsdomein van de klinische chemie verbreden en verdiepen;
- nieuwe generaties van laboratoriumspecialisten optimaal voorbereiden op hun toekomstige rol in het zorgproces;
- nieuwe generaties artsen zo goed mogelijk voorbereiden op een optimaal gebruik van laboratoriumdiagnostiek;
- een uitdagende werk/leeromgeving bieden voor nieuwe generaties;
- laboratoriummedewerkers/analisten.

Activiteiten:

- het organiseren en bewaken van de kwaliteit van de opleiding tot laboratoriumspecialist klinische chemie;
- het houden van het register van erkende laboratoriumspecialisten klinische chemie;
- het organiseren van na- en bijscholing;
- het organiseren van wetenschappelijke bijeenkomsten en stimuleren van wetenschappelijk onderzoek;
- het ontwikkelen van instrumenten ter optimalisering van analytische, bedrijfskundige en professionele kwaliteit;
- het verzorgen van voorlichting aan patiënten en hun omgeving;
- het behartigen van de beroepsbelangen van de leden.

Bibliografie

Heeren, J.J., et al, *Klinische Chemie in Nederland, 50 jaar NVKC 1947-1997* (Utrecht, 1997).

Evenblij, M., *Klinische Chemie, een portret* (Utrecht, 2006).

Pelt, J. van, D.C.W. Poland (red.), *Clinical Chemistry behind the Dykes. In honour of the 60th anniversary of the NVKC* (Utrecht, 2007).

Tijdschrift: *Nederlands Tijdschrift voor Klinische Chemie en Laboratoriumgeneeskunde*, kwartaalblad.

Websites: www.nvkc.nl, www.uwbloedserieus.nl.

Secretariaat:

Catharijnesingel 49a, 3511 GC Utrecht. T. 030 2328623; F. 030 2311178; E. buuro@nvkc.nl

6.11 De Nederlandse Vereniging voor Fytotherapie (NVF) 1988-2011

In 1988 werd de opdracht voor een wetenschappelijke vereniging voor fytotherapie (NVF) praktisch en inhoudelijk verwoord. Praktisch in de oprichtingsakte van de NVF,[1] inhoudelijk in de voordracht die Rudi Paul Labadie, hoogleraar farmacognosie aan de Universiteit van Utrecht, hield op het 36e jaarlijkse congres van de GA (Society for Medicinal Plant Research) in Freiburg.[2] Hij liet zien hoe door activiteitsgeleide isolatie vanuit diverse planten die in de Ayurveda medicinaal gebruikt werden (onder meer *Picrorhiza kurroa*) immunomodulerende stoffen konden worden geïsoleerd. Hij beschrijft alle essentiële wetenschapsdisciplines: allereerst de etnobotanie die beschrijft welke soort en niet te vergeten welk plantdeel werd gebruikt. Vervolgens dienen de specifieke details van het geclaimde effect, indicatie en toepassing (etnofarmacologie en etnogeneeskunde), en eveneens nauwkeurig de oogst, bereiding, dosering en toediening (etnofarmacie) te worden beschreven. De Ayurveda is weliswaar niet geformuleerd in de terminologie van de pathogenese in de westerse immunologie, maar met gedegen en respectvol veldonderzoek is er wel een onderbouwde vertaalslag te maken waardoor belangrijke traditionele geneesmiddelen op dit terrein zijn te identificeren. Het innovatieve werk stopt niet bij het identificeren van een of meer actieve componenten: het totale traditionele geneesmiddel (vaak meerdere bestanddelen in een specifieke bereiding) dient nauwkeurig in zijn context te worden bestudeerd. Deze benadering kenmerkte de farmacognosie in Utrecht tijdens de leerstoel van Labadie (t/m 1999). Het leidde tot een zevental interessante promoties, met name in de periode dat professor Hans van Dijk daar de NVF-leerstoel Immunologie van Plantenstoffen (1993-2007) bezette, die later door de Universiteit werd overgenomen.

In de beginjaren werd de harde kern van de NVF gevormd door Labadie, zijn staf en een flink aantal officine apothekers, samen met Luc von Hebel (Biohorma) en Martin Dicke, apotheker bij VSM, het bedrijf dat het eerste fytotherapeutische UR-geneesmiddel (Tavonin) registreerde in Nederland. Daarbij kwamen wetenschappers uit diverse alfa-en bèta-richtingen (zoals Hegnauer, bekend van het standaardwerk over de chemotaxonomie van planten). Al snel werd met een aantal artsen en therapeuten uitgebreid in de richting van de kliniek. Hierbij speelde de positief geïnteresseerde houding van de bij de NVF betrokken wetenschappers inzake de tra-